

Valikkursused 2024/2025						
	Kursuse nimi	Õpetaja		Kursuse lühikirjeldus (eesmärgid, eripära)	Mida see kursus annab? (õpitulemused ehk kursusel õppimise tulemusel omandatud teadmised, oskused ja hoiakud)	Hindamine (hindamismeetodid ja kriteeriumid)
Moodulid (valik terveks õppeaastaks)						
Tervishoid (1 kursus)		AS Järvamaa Haigla	P, S 1 kord kuus R kell 13.00-16.00: 13.09 18.10 15.11 13.12 10.01 07.02 14.03 04.04 09.05	Kursuse jooksul saab süvendatud teadmisi tervishoiuvaldkonna korraldusest, tervishoiuvaldkonna spetsistide koolitusest ja õppida tundma erinevaid erialasid tervishoiusektoris	Õpilasel on: on õiged tervisekäitumise hoiakud; teadmised Eesti riigi tervishoiusteemist, tervishoiukorraldusest ja tervishoiuvaldkonnas töötavatest spetsialistidest; alusteadmised erinevatest tervishoiu valdkondadest; teadmised ja praktilised kogemused esmaabi andmisest ja patsiendi hooldusest; ülevaade erinevatest edasiõppimisvõimalustest meditsiini valdkonnas; kujunenud arusaamine oma sobivuse kohta töötamaks meditsiini valdkonnas.	Mitteeristav hindamine. Arvestuse eelduseks on osalemine vähemalt 75% tundidest ning kõigi iseseisvate tööde sooritamine. Kui õpilane on puudunud kursusel kahel korral, on õigus õpilane kursusel välja arvata.
Globaalsed väljakutsed ja muutustega toimetulek (3 kursust)	Kliimamuutused ja nende mõjudega toimetulek Ressursside majandamine ja julgeolek Toidu tootmise ja tervishoiu alased väljakutsed	Ita Ilves	P, S, T R 4.-5. tund (13.15-15.45)	Moodul võiks huvi pakkuda neile, keda kõnetavad ühiskonnas aktuaalsed teemad, keskkonna ja inimese vastastikmõju ja/või kes on loomult uudishimulikud ja soovivad avardada oma silmaringi. Mooduli eesmärk on saada hea ülevaade üleilmsetest väljakutsetest ning lahata võimalikke tulevikutsenaariume. Mooduli raames analüüsime muuhulgas kliimamuutuste olemust, põhjuseid ja mõju erinevatele regioonidele, ökosüsteemidele ja huvitühmadele. Samuti käsitleme põhjalikumalt meetmeid kliimamuutuste mõju leevendamiseks ning muutustega toimetulekuks. Vaatleme, kuidas globaalne areng mõjutab loodusressursside kättesaadavust ja tarbimismustreid ning eri piirkondade turvalisust ning toimetulekut. Arutleme kestliku arengu ja säästva tootmise ning tarbimise põhimõtete üle. Uurime geograafia aspektist muutusi rahvatervise valdkonnas ja haiguste levikut. Viime end kurssi maailma toiduprobleemidega ja arutleme tuleviku väljakutsete ning lahenduste üle.	Mooduli läbinu orienteerub erialases terminoloogias ning oskab mõisteid õiges kontekstis kasutada; tunneb end kindlalt erinevate infoallikate kasutamisel; oskab leida, seostada, analüüsida ja sünteesida uut teavet; oskab esitada ja kaitsta oma seisukohti nii suuliselt kui kirjalikus vormis; mõistab globaalprobleemide olemust ja mõju; on kursis ja väärtustab kestliku arengu põhimõtteid ning käitub vastutustundlikult.	Hindamine on mitteeristav. Kursuse läbimise eelduseks on digitaalses vormis õpimapi esitamine, mis sisaldab kõiki kursuse käigus antud ja tähtaegselt esitatud iseseisvaid või grupitöid.

Hispaania keel (3 kursust)		Mary Kiiver	P, S, T R 4.-5. tund (13.15-15.45)	Kursuse eesmärgiks on edasi anda oskust ja julgust hakkama saada hispaania keele algatasemel igapäevases lihtsamas kõnes, mida toetavad põhiteadmised grammatikast ja sõnavarast. Õppetöö käigus laiendatakse õpilaste silmaringi hispaaniakeelsete kultuuride ja nende keele erisuste (Hispaania, Ladina-Ameerika) mõistmisel, arendades seeläbi isiksust ja maailmataju.	Valikainesse kuulub lisaks keele algataseme saavutamisele ka hispaanlaste ja ladina-ameeriklaste ning eestlaste kultuurierivused (žestid, viisakusvestlused). Keeletundide juurde kuuluvad praktikumid (rollimängud, videote vaatamine, hispaania- või ladina-ameerikapäraste roogade valmistamine, võimalusel kohtumine hispaania keelt emakeelena kõnelejaga. Kursuse lõpuks omab õpilane algteadmisi hispaania keelest ning saab kergemini hakkama lihtsamates hispaaniakeelsetes vestlustes.	Arvestatud/ mittearvestatud Hinnatakse protsessi ja keelealaseid teadmisi. Kasutatakse mitteeristavat, kujundavat ja enesehindamist. Kursuse vältel osaleb õppija vähemalt 80% tundidest ning teeb ära kõik hindelised tööd.
Prantsuse keel I (3 kursust)		Kaidi Aabla	P, S E ja T 5. tund (14.35-15.45) NB! Ei toimu mooduli tundide ajal!	Kursuse eesmärk on anda õpilasele esmased teadmised prantsuse keele ja kultuuri kohta, toetada enastjuhtiva õppijana sõnavara kinnistamist ja praktiseerimist, anda võimalused ning oskused prantsuse keeles suhelda. Tähelepanu keskmes on klassis suuline töö, kuulamine ja rääkimine. Õpilasi harjutatakse leidma ja mõistma õpitud sõnu, väljendeid nii kirjalikust tekstist, kuuldu dialoogidest kui ka temaatilistest videotest, tuletama tähendust nii konteksti kui teiste võõrkeelte analoogia abil. Keelestruktuurid omandatakse kontekstis, kinnistamiseks kasutatakse nii suulisi kui kirjalikke harjutusi. Tunnis lauldakse lihtsaid ja haaravaid laulukesi nii sõnavara omandamiseks kui prantsuse kultuuriga tutvumiseks.	Kursuse läbinu: •Oskab tervitada ja hüvasti jätta, küsida käekäigu järele; •Oskab lühidalt tutvustada iseennast ja kaaslast; •Oskab rääkida oma perest; •Oskab lühidalt väljendada oma eelistusi, rääkida oma harrastustest; •Oskab nimetada ja kasutada numbreid ja väljendada kellaaegu; •Oskab küsida ja juhatada teed; •Oskab suhelda kohviku- ja restoranisituatsioonides; •Oskab nimetada värve, kasutada neid rääkides riietusest; •Oskab kirjeldada ilma; •Oskab küsida esemete ja inimeste kohta erinevaid küsimusi ning neile vastata; •Teab prantsuse kultuuri levinumaid märksõnu	Arvestatud/ mittearvestatud Hinnatakse protsessi ja keelealaseid teadmisi. Kasutatakse mitteeristavat, kujundavat ja enesehindamist. Kursuse vältel osaleb õppija vähemalt 80% tundidest ning teeb ära kõik hindelised tööd.
Arutelukultuur (3 kursust)	Mina kui juht	MTÜ Arvamusfestival, Endel Hanko, Margo Sootla jt	P, S, T R 4.-5. tund (13.15-15.45) või terve päeva kokkulepitud ajal	Kursuses "Mina kui juht" käsitletakse liidriole vajalikke kompetentse, nende arendamise võimalusi ning osaletakse praktilise juhtimisülesande lahendamisel. Kursusel vaadatakse, millised on vajalikud kompetentsid liidriole olemisel, õpitakse tundma ennast ja enda tugevusi ning arendatakse üldisi oskusi, mis on vajalikud rühma juhtimisel. Kursuse käigus on võimalus õppida erinevate valdkonna juhtide kogemusest inimestega töötamisel.		Mitteeristav hindamine. Kursus on arvestatud, kui õpilane on osalenud rühmatöös ja esitanud tähtjaks kõik ülesanded.
	Grupijuhtimine			Grupijuhtimine aitab grupiprotsessidest paremini aru saada ja õpetab praktilisi ülesandeid lahendades, kuidas grupi tegevust paremini läbi viia - koosolekuid planeerida, arutelusid juhtida, konflikte lahendada ja ühise eesmärgi nimel paremini tegutseda isegi siis, kui inimesed on väga erinevad. Kursus keskendub eelkõige inimeste kohtumistele - nende planeerimisele ja läbiviimisele.	Eesmärgiks on tõsta osalejate teadmisi ja oskusi grupitööst - ehk kõikvõimalikest olukordadest, mil enam kui kaks inimest soovivad grupis suhtlemise teel ühise eesmärgini jõuda.	

	Muutuste juhtimine ja disainmõtlemine			<p>Muutuste juhtimise meetodid tundmaõppimine ja rakendamine tasemetel: mina - kogukond – maailm. Kursuse läbinud: soovib ja oskab muuta ennast ja mõjutada teisi enda ümber; tunneb võimalusi ja meetodikaid kuidas kodanikuna mõjutada kogukonda ja riiki; tunneb peamisi maailmas toimuvaid trende ja suuri väljakutseid; saab inspiratsiooni reaalsetest lugudest ja näidetest; teab, mis on disainmõtlemine ja oskab seda kasutada; oskab ise ja aita teisi muutustega kohaneda.</p>	<p>Kui varasemalt püüdis inimkond stabiilse heaolu poole siis tänaseks on selge, et muutused, sealhulgas väga suured ja maailmakorda mõjutavad muutused on pidev osa reaalsusest. Nende muutustega kohanemine, igapäeva harjumuste muutmine ja uute lahenduste väljatöötamine tervetele ühiskonnagruppidele ongi selle mooduli teemaks. Täpsemalt õpitakse tundma muutuste juhtimise ja disainmõtlemise teooriat ja rakendatakse seda mõne reaalelulise probleemi lahendamisel. Disainmõtlemine ongi loov ja kasutajakeskne probleemide ja vajaduste lahendamise viis. Teenuste disain kui mõista kasutajat (empaatia), defineerida probleem, ideestada lahendusi, prototüüpida, testida ja ellu rakendada, on üha vajalikum kontseptsioon tänapäeva muutustega toimetulemiseks.</p>	
Bioloogia (3 kursust)	Laboratoorsed tööd ja mikroskoopia alused	Anastasia Tinyakova	P, S, T R 4.-5. tund (13.15-15.45)	<p>Eesmärk on arendada tehnoloogiaalaseid ja ohutustehnilisi oskusi, keskkonnateadlikkust, planeerimis- ja koostööoskust, uurimushäkku ja analüütilist mõtlemisviisi ja loodusteaduslikku kirjaoskust. Toetada bioloogia I kursuse teooriatunde praktiliste töödega organismide keemilisest koostisest ja rakulisest ehitusest ning anda ülevaade bioloogilisest mitmekesisusest. Samuti äratada huvi loodusteaduste vastu.</p> <p><u>Kursusel käsitletavat teemad:</u> 1) Laborivahendid ja ohutustehnika; 2) Valgusmikroskoobi ajalugu, ehitus ja töötamise kord; 3) Ajutise preparaadi valmistamine; 4) Püsipreparaadi valmistamine; 5) Mikro- ja makroanalüüs; 6) Lipiidid; 7) Valgud; 8) Ensüümid; 9) Mikroorganismide uurimine; 10) Raku- ja koebioloogia; 11) Loomarakud ja loomsed koed; 12) Seenerakud ja seenkoed; 13) Paljunemine, kasv ja areng.</p>	<p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> •käitub ohutult laboris; •julgelt kasutab erinevaid laborivahendeid; •analüüsib saadud teavet ja teeb kokkuvõtteid toetudes varem õpitule; •koostab ning analüüsib skemaatilisi jooniseid; •kasutab teadusliku meetodi põhiastpe oma uurimistöös. 	<p>Arvestatud/Mittearvestatud.</p> <p>Hinne kujuneb kursuse jooksul tehtud praktiliste tööde koondhindena. Kursuse lõppedes tuleb esitada praktikumi kokkuvõtte vihik või õpimapp nõuetekohaselt vormistatuna.</p> <p>Hindamisel ei arvestata ainult töö lõpptulemust, arvestatakse ka praktilise töö oskusi, üldisi tööharrumusi, katse tegemise ohutust ja katsetulemuse kvaliteeti.</p> <p>Kursuse vältel osaleb õppija vähemalt 75% tundidest.</p>

	Rakubioloogia ja geneetika		<p>Kursuse eesmärk on anda ülevaade pro- ja eukarüoodi raku struktuurist, organellide ehitusest, funktsioonidest ning seostest raku. Samuti tutvustada klassikalise geneetika seaduspärasusi ja molekulaargeneetikat. Kursus on eelkõige kasulik nendele õpilastele, kes on huvitatud tulevikus õpingutest ülikoolis meditsiini, geneetika või bioloogia erialadel.</p> <p>Kursusel käsitletavat teemad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Prokarüoodi raku struktuur. 2) Eukarüoodi raku struktuur. 3) Rakutuum. Tuumake. 4) Geneetiline materjal. 5) Klassikalise ja molekulaargeneetika kujunemine. Geneetika tänapäeval. 6) Raku jagunemine. 7) Mendelism. 8) Kromosoomid kui pärilikkuse kandjad. 9) Replikatsioon. Transkriptsioon. Translatsioon. 10) Geenid. 11) Mutatsioonid. 	<ul style="list-style-type: none"> • omab alusteadmisi geneetika põhilistest seaduspärasustest ja rakuteooria põhipostulaatidest; • suudab eesti keeles analüüsida suuliselt ja kirjalikult geneetikaga ja rakubioloogiaga seonduvaid probleeme ja osaleda vastavates aruteludes; • oskab kirjeldada pro- ja eukarüoodi raku struktuurseid erinevusi; • oskab seletada lihtsamaid protsesse, mis toimuvad raku sees; • tunneb huvi valdkonnast; • saab aru rakubioloogia ja geneetika olulisusest; • omab teadmisi karjäärivalikutest antud valdkondades. 	<p>Arvestatud/Mittearvestatud.</p> <p>Arvestuse saamiseks peavad õpilasel olema tehtud kõik kirjalikud tööd, mis toimuvad kursuse jooksul. Kirjalikud tööd peavad olema sooritatud 51%-le. Samuti peab kursuse lõpus olema tehtud paaris tööna üks slaidiesitus/video/informatiivne plakat õpetaja poolt antud teemal. Kursuse vältel osaleb õppija vähemalt 75% tundidest.</p>
	Inimese anatoomia ja füsioloogia		<p>Kursuse eesmärk on omandada süvendatud teadmisi inimese anatoomias ja füsioloogiast. Kursus on eelkõige kasulik nendele õpilastele, kes on huvitatud tulevikus õpingutest ülikoolis meditsiini, geneetika või bioloogia erialadel.</p> <p>Kursusel käsitletavat teemad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Sissejuhatus inimese anatoomiasse ja füsioloogiasse. 2) Luud ja lihased. 3) Hormoonid. 4) Seedeelundkond. 5) Organismi kaitse. 6) Veri ja kardiovaskulaarne süsteem. 7) Kuseelundkond. 8) Hingamine. 9) Närvisüsteem. 10) Meeled. 	<ul style="list-style-type: none"> • omab süvendatud teadmisi inimese anatoomias ja füsioloogiast; • oskab seletada lihtsamaid protsesse, mis toimuvad organismis; • omab teadmisi sellest, kuidas tervislik eluviis aitab vältida haigusi; • saab aru kui tähtsad on terviseuuringud või ennetavad terviseteenused; • tunneb levinumate haiguste kulgu; • tunneb tähtsamate organite ehitust; • omab teadmisi karjäärivalikutest antud valdkonnas. 	<p>Arvestatud/Mittearvestatud.</p> <p>Arvestuse saamiseks peavad õpilasel olema tehtud kõik kirjalikud tööd, mis toimuvad kursuse jooksul. Kirjalikud tööd peavad olema sooritatud 51%-le. Samuti peab kursuse lõpus olema esitatud tagasiside vähemalt ühele kaasõppija tööle ja praktikumite vihik. Kursuse vältel osaleb õppija vähemalt 75% tundidest.</p>

Kunsti ja disaini loomelabor (3 kursust)	Rakenduskunst ja disain	Paide Kunstikooli õpetajad	P, S, T R 4.-5. tund (13.15-15.45)	<p>Valikaine eesmärk on läbi erinevate kunstiliste tegevuste arendada õppija kunstitaju, fantaasiat, algatusvõimet ning julgustada loovat eneseväljendust, käelise tegevuse oskust ning tehnilist mõtlemisvõimet.</p> <p>Läbiva joonena kujundatakse õppijates keskkonnateadlikku ja säästlikku käitumist ning rohelist mõtteviisi.</p> <p>Rakenduskunst ja disain õppeained: tarbekunst, tekstiilidisain, ajaloolise interjööri disain.</p> <p>Teooria: Erinevate töövahendite, tehnikate, töövõtete ja tööohutuse tutvustamine. Keskkonnateadliku ja säästliku tegevuse tutvustamine</p> <p>Praktiline osa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Tarbekunst - savist esemete valmistamine, omanäolise eseme disainimine. Klaasikunstiga tutvumine. Mööbli disainimine. 2) Tekstiilidisain – Tekstiilikunstiga tutvumine. Erinevate kujunduste kavandamine. Tekstiilile maalimine. Taaskasutus. Aksessuaaridisainiga tutvumine. 3) Ajaloolise interjööri disain – praktilise tööna valmib trafarett ja selle abil erinevad dekoratiivsed kujundused ja motiivi rütmilised kordamised pabil. 	<p>Kursuse lõpetanu:</p> <p>Tunneb erinevate kunstivaldkondade teoreetilisi aluseid, vahendeid ja materjale.</p> <p>On omandanud uusi oskusi ja teadmisi, mis toetavad tema professionaalset arengut ning konkurentsivõimet tööturul.</p> <p>Oskab kasutada oma loovust ja fantaasiat, et teostada oma loomingulisi ideid.</p> <p>Rakendab töös erinevaid kunstialaseid tehnikaid, materjale ja töövõtteid.</p> <p>On praktiseerinud keraamikast, joonistamist, klaasikunsti, maalimist, butafooriat, akvareeli, visandamist, ökoloogilist ja kaasaegset kunsti ning näituse külastamist.</p> <p>On tutvunud kunstialaste tegevuste tööohutusega.</p>	Mitteeristav hindamine. Kursus on läbitud ja õpiväljundid on omandatud, kui kursusel osaleja on aktiivselt osalenud õppekohtumistel (vähemalt 75% iga kursuse mahust).
	Maal ja graafika			<p>Õppeained: visandamine, maalimine, graafika, vaatluspraktika.</p> <p>Teooria: Erinevate töövahendite, tehnikate, töövõtete ja tööohutuse tutvustamine. Keskkonnateadliku ja säästliku tegevuse tutvustamine. Vaatluspraktika olemus: näituse külastamine (kuidas vaadata, mida tähele panna), arutelu korraldamine, nähtu kirjeldamine.</p> <p>Praktiline osa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Visandamine – inimfiguuri visandamine sõe, markeri ja pintsli abil. Realistliku portree visandamine. 2) Maalimine – natüürmordi tegemine. 3) Graafika – graafiliste tööde teostamine: monotüüpia ja diatüüpia. 4) Vaatluspraktika – näituste külastamine, arutelude korraldamine, nähtu kirjeldamine. 		
	Ökoloogiline kunst ja disain			<p>Õppeained: taaskasutus, installatsioonid, kujutav kunst.</p> <p>Teooria: Erinevate töövahendite, tehnikate, töövõtete ja tööohutuse tutvustamine. Keskkonnateadliku ja säästliku tegevuse tutvustamine.</p> <p>Praktiline osa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Taaskasutus – taaskasutatavatest materjalidest inimfiguuri valmistamine. 2) Installatsioonid – ruumiline väljapanek kodust või mujalt leitud materjalidest, mis kannaks õpilase ideed ja kõnetaks vaatajale tänapäeva ühiskonna probleemidest või nähtusest. 3) Kujutav kunst – erinevate maalistilidega tutvumine, koopamaali tegemine. 		

Arhitektuur (2 kursust)	Säästev renoveerimine	Rainer Eidemiller	P, S, T I perioodil R 4.-5. tund (13.15-15.45)	Kursuse eesmärk on anda ülevaade Eestis ning eriti Järvamaal levinud ajalooliste hoonete (kuni II maailmasõjani) kujunemisloost, nende arhitektuursest eripärasest ning ajalooliste hoonete keskkonnahoidliku ennistamisega seotud põhiteadmised. Kursuse eripäraks on ennistustöödega seotud praktiliste tegevuste läbiviimine, linnaekskursioon ning iga õpilase poolt õpetaja juhendamisel koostatav iseseisev töö "Ajaloolise hoone pass".	Kursus annab oskuse mõista Eestis aga eriti Järvamaal levinud ajalooliste hoonete kujunemislugu, märgata selliste hoonete väärtusi, eristada hoonetele eri ajaoloperioodidel lisatud detaile ja konstruktsioonelemente ning ettekujutuse kõige põhilisematest ja olulisematest vanade majade keskkonnahoidlikest ennistustvõtetest	Hindamine toimub iseseisva töö "Ajaloolise hoone pass" alusel. Hinnatakse õpilase oskust konkreetse ajaloolise hoone kohta passi koostamisel rakendada kursuse jooksul saadud teadmisi hoone ajalooliste elementide määramisel, samuti hoones teostatud kasulike ja kahjulike ennistustvõtete ja soovituslike ennistustööde kirjeldamisel.
	Ruumiõpetus	Koit Ojaliiv, KUU arhitektid arhitekt/partner	P, S, T III perioodil R 4.-5. tund (13.15-15.45)	Linnaruumi ja elukeskkonnaga seotud küsimused muutuvad järjest olulisemaks. Mõtestame lahti kuidas on linnaruum kujunenud ja mis mõjutab tänapäevast linnaruumi tekkimist. Pöörame tähelepanu ühelt poolt keskkonnale aga ka sotsiaalsetele protsessidele läbi hoonete. Kursuse eesmärk on aidada mõtestada ja aru saada (linna)ruumilistest nähtustest. Vaatleme linnaruumi arenguid põgusalt läbi ajaloo kasutades selleks Paide linna kui näidist. Läbi linnaruumi jõuame ka eri ajastutest pärit üksikute objektide analüüsini. Proovime koos neid hooned nõ. "lugeda", et siis aru saada mis alustel on teatud arhitektuurseid otsuseid tehtud.	Linnaruum ja arhitektuur on meedias populaarsed teemad, mille kohta tundub kõigil oma arvamus olevat. Kursust läbides tekib ehk teatud vundament selleks, et neis keerukates nähtustes ka oma isiklik arvamus kujundada.	Olulisem lõpptulemusest on protsess ja tunnis osalemine 75% kursuse mahust. Kursuse jooksul lahendatakse erinevaid ülesandeid.
Inseneeria (2 kursust)	Inseneeria ja mehhatroonika	Lauri Soosaar ja Rasmus Kits	P, S, T 9 päeva aasta jooksul ehk 1 kord kuus reedeti 9.50-14.45. Muudel aegadel on reedete valikkursuste tunnid vabad	Põneva kursuse käigus saavad õpilased ülevaate tänapäevastest moodsatest tootmisprotsessidest ja -tehnoloogiatest. Õpivad ette valmistama digitaalsetid töötlusfaile arvjuhitavatele seadmetele. Valmistavad ideest toote.	Õpilased õpivad kasutama modelleerimistarkvara Fusion360 ja valmistavad 3Dmudeleid. Õpilased valmistavad erinevaid CNC töötlusviise kasutades erinevaid tooteid.	Kursuse läbimiseks tuleb teha iseseisvaid praktilisi töid ja osaleda ühisõppe päeval, mille tulemusena valmib grupitööna praktiline töö. Kursusel osalemine on eeldatud ja kohustuslik, kuid õpilasel on võimalik eelneva piisava pädevuse korral sooritada ka kohe järjest kõik praktilised tööd ette nähtud tingimustel.
IT (3 kursust)		Virgo Õitspuu	P, S, T R 4.-5. tund (13.15-15.45)	Eesmärk on luua mingit probleemi lahendav uudne infotehnoloogiline lahendus. Lahenduse loomise käigus läbitakse disainimise, tarkvaraarendamise ja testimise protsess. Esimene kurusus on sissejuhatav, kus kogutakse infot ja analüüsitakse hetkel IT sektoris toimuvat. Lisaks läbitakse "Kasutajakeskse disaini ja prototüüpimise" lühikursus. Teisel kurususel valmib infotehnoloogilise lahenduse prototüüp. Kolmandal kursusel testitakse eelnevalt valminud prototüüpi ja arendatakse sellest töötav lahendus.	Teab kasutajaliidese disaini protsessi ja kasutab seda läbi praktiliste tegevuste. Teab tarkvara analüüsi ja testimise protsessi, analüütiku ja testija ametit ja tööülesandeid. Oskab läbi viia tarkvara abanalüüsi ja testimise protsessi. Mõistab tarkvara olemust ning selle loomise protsessi.	Mitteeristav hindamine. Kursusehinde saamiseks tuleb esitleda ja testida valminud infotehnoloogilist lahendust ja osaleda vaheanalüüside koosolekul.

Klubised tegevused läbi õppeaasta, arvestatakse valikkursusena						
	Koolileht NOVUS	Aili Avi	P, S, T Aeg kokkuleppel juhendajaga ja toimetuses omavahel	Kord aastas kevadel antakse välja koolilehte/almanahhi Novus ning proovitakse kätt kooli sotsiaalmeediaga. Koolilehe fotograafid pildistavad kooli sündmustel. Võimalus on proovida erinevaid meediatekste luua (reportaaž, probleemlugu, sündmuste kajastused vm).	Oskus meediatekste luua, õppida toimetuses töötama, saadakse aru ajakirjaniku vastutusest ning õpitakse aega planeerima. Samuti saab soovija õppida kujundusprogrammi InDisain. Toimetuse töö toimub enamasti Mullis (meediaruumis), osaleja saab õppida Apple arvutiga töötama.	Arvestuslik hindamine, töö mahult on meeskonnas võetud roll ning see teostatakse vastavalt kokkulepitule. Igal toimetuse liikmel tuleb vastutada aasta jooksul vähemalt 3 artikli või loo valmimise eest kas üksi või paaristööna.
	Kooliraadio	Helit Seljamaa-Burm	P, S, T Aeg kokkuleppel juhendajaga ja toimetuses omavahel	Kooliraadio eesmärk on anda õpilastele võimalus enda proovile panna ja arendada multimeedias, pakkudes aasta jooksul Paide Gümnaasiumi kooliperale kvaliteetset raadiot, koos erinevate saadete ja muusikaga.	Läbi kooliraadio on õpilasel võimalus end arendada erinevates valdkondades. Tehniliselt - seadmete ühendamine, spotify kasutamine ja playlistide loomine, õpilastelt soovilugude küsimine. Meeskonnatöö - ühiste koosolekute pidamine, aasta eesmärkide seadmine, ülesannete jagamine ja ühiste eesmärkide nimel tegutsemine. Eestvedamine ja esinemisioskus - võimalus teha podcasti, mis nõuab küsitluste ettevalmistamist, intervjuu läbiviimist ja hiljem kokku lõikamist ja avaldamist.	Mitteeristav hindamine, aktiivne kaasalõõtmine kooliraadio tegemistes ja vastutusvaldkondade elluviimine.
	Loengute korraldus	Margit Udam	P, S, T Aeg kokkuleppel juhendajaga	Eesmärk on aidata kaasa loengute edukale korraldusele. Leida erinevate erialade ja karjääridega loengupidajaid, muuta loengute kuulamine õpilastele ja külalistele meeldejäävaks kogemuseks.	Loengute korralduses osalenud õpilane saab uus oskusi suhtlemises, avalikus esinemises, sündmuse korraldamises, läbirääkimisioskused loengupidajatega.	Mitteeristav hindamine, oluline on aktiivne kaasalõõtmine ja vastutuse võtmine
	Sündmuste tehniline tootmine	Kaarel Vene, Helit Seljamaa-Burm	P, S, T	Võimalus panustada kooli eriilmelisse sündmuste läbi valgus-, heli ja videotehniliste lahenduste.	Tegevuse käigus saab omandada praktilisi baasteadmisi valdkonnast ning õppida oskusi terveks eluks.	Mitteeristav hindamine, oluline on aktiivne kaasalõõtmine ja vastutuse võtmine
	Arvamusfestiivli noorteala korraldusmeeskond		P, S, T	Täpsustub.		
	Väitluskubi	Aili Avi	P, S, T peale tunde	Argumenteerimine, kriitiline mõtlemine ja selge eneseväljendus on tänapäeva oskused, mis tulevad kasuks nii tööturul kui ka aitavad tagada eduka osalemise ühiskondlikus dialoogis. Parim viis kõiki eelnimetatud oskusi arendada on läbi väitlustegevuse. Lisaks arendab väitlus meeskonnatööd, infoteadmispädevust, avaliku esinemise oskust ning annab julgust oma arvamuse eest seista. Väitlejad kirjutavad sageli kirjanikke edukamalt, sest suudavad eristada olulist ebaolulisest ning oskavad oma mõtteid struktuurselt ja arusaadavalt sõnastada.	Oskus väidelda, tulla toime ajakriitilise mõtlemisega, head meeskonnatööd kogeda, soovi korral osaleda meeskonnaga väitlusvõistlustel.	Mitteeristav hindamine, oluline on aktiivne osalemine.
	Õpilasesindus	Helit Seljamaa-Burm	P, S, T Aeg kokkuleppel juhendajaga	Õpilasesinduse eesmärk on esindada Paide Gümnaasiumi õpilasi, andes edasi noorte vaadet kooli juhtimis- ja arendatusalal, tuues välja vajalike probleemkohti või esindades kooli. Peale selle on õpilasesinduses osaks kooli traditsioonide hoidmine ja õpilastele pönevate kooliürituste korraldamine.	Õpilasesinduses osalev noor saab uusi oskusi juhtimises, esinemises, teadmisi ürituskorralduse põhialustest, kooli juhtimisest ja vajalikest dokumentidest. Lisaks sügavad teadmised meeskonnatööst ja koosloomest. Lisaks on võimalus end arendada spetsiifiliselt mõnes valdkonnas, mille jaoks huvi on.	Mitteeristav hindamine, aktiivne kaasalõõtmine kooliraadio tegemistes ja vastutusvaldkondade elluviimine.

Segarahvatantsurühm (kuni 3 kursust)	Monika Kirss	P, S, T E ja K peale tunde	Rahvatantsu kursus on mõeldud tantsuhuvilistele õpilastele, kes on huvitatud Eesti rahvatantsude õppimisest ning nende esitamise kaudu Eesti tantsutraditsiooni säilitamisesse ja edasikandmisesse panustamisest. Kursus pakub osalejatele võimalus osa saada kohalikest, maakondlikest ja üleriigilistest rahvatantsusündmustest.	Rahvatantsurühmas osalev õpilane 1) õpib tundma huvi oma rahva tantsutraditsioonide vastu; 2) teab ja hoiab rahvuskultuuri traditsioone, osaleb selle edasikandmises; 3) tunnetab, teadvustab ja arendab tantsu kaudu oma enesekontrolli ja eneseväljendamise võimeid; 4) arendab läbi ühistegevuste sotsiaalseid võimeid, sh suhtlemisoskusi; 5) arendab oma füüsilist vormi, rütmi- ja koordinatsioonitunnet; 6) väärtustab tantsu vaimse ja füüsilise tervise ning emotsionaalse intelligentsuse arendajana; 7) mõtleb ja tegutseb loovalt.	Mitteeristav hindamine, aktiivne kaasalöömine ja grupi ees vastutuse võtmine.
Neidude rahvatantsurühm (kuni 2 kursust)	Monika Kirss	P, S, T E või K peale tunde	Rahvatantsu kursus on mõeldud tantsuhuvilistele õpilastele, kes on huvitatud Eesti rahvatantsude õppimisest ning nende esitamise kaudu Eesti tantsutraditsiooni säilitamisesse ja edasikandmisesse panustamisest. Kursus pakub osalejatele võimalus osa saada kohalikest, maakondlikest ja üleriigilistest rahvatantsusündmustest.	Rahvatantsurühmas osalev õpilane 1) õpib tundma huvi oma rahva tantsutraditsioonide vastu; 2) teab ja hoiab rahvuskultuuri traditsioone, osaleb selle edasikandmises; 3) tunnetab, teadvustab ja arendab tantsu kaudu oma enesekontrolli ja eneseväljendamise võimeid; 4) arendab läbi ühistegevuste sotsiaalseid võimeid, sh suhtlemisoskusi; 5) arendab oma füüsilist vormi, rütmi- ja koordinatsioonitunnet; 6) väärtustab tantsu vaimse ja füüsilise tervise ning emotsionaalse intelligentsuse arendajana; 7) mõtleb ja tegutseb loovalt.	Mitteeristav hindamine, aktiivne kaasalöömine ja grupi ees vastutuse võtmine.
Koolikoor (kuni 3 kursust)	Pille-Riin Kaaver	P, S, T T peale tunde (või kokkuleppel teine aeg), K 1. tund	Kursuse eesmärk on arendada muusikalisi oskusi mitmehäälese koorilaulu kaudu ja esineda koolisündmustel. Kursuse läbinu: • valdab oma partiid koorilaulus ja musitseerib lähtuvalt kooslaulmise põhimõtetest; • esitab oma partii kõlalises ja dünaamilises tasakaalus lavapartneritega, tunnetades musitseerides teisi muusikakollektiivi liikmeid; • oskab analüüsida teose esitust, oma tegevust koorilauljana ning arendamist vajavaid aspekte; • võimalusel osaleb maakondlikul ja/või üleriigilisel laulupeol.	Kursuse läbinu: valdab oma partiid koorilaulus ja musitseerib lähtuvalt kooslaulmise põhimõtetest; esitab oma partii kõlalises ja dünaamilises tasakaalus teiste koorilauljatega, järgides koorijuhi kõlalisi taotlusi; oskab analüüsida teose esitust, oma tegevust koorilauljana ja arendamist vajavaid aspekte; võimalusel osaleb maakondlikul ja/või üleriigilisel laulupeol.	Mitteeristav hindamine. Kontaktundidest osavõtt ja repertuaari omandamine, osalemine kahel laulupeo ettelaulmisel ning esinemine vähemalt kahel avalikul kontserdil. Hindamiskriteeriumite mitte täitmise korral on kursuse läbiviijal õigus õpilane kursuselt välja arvata või määrata täiendavaid proove.
Koolibänd		P, S, T Aeg kokkuleppel omavahel	Õpitakse esitama ühist loomingut, kasutades erinevaid stiile. Saadakse esinemiskogemust ning rakendada oma muusikalisi võimeid koostöises vormis.	On saanud esinemiskogemusi, oskab teha meeskonnatööd ning ei vea bändi alt. Hindab esitatavat loomingut ja proovib luua omaloomingut.	Kooli sündmustel esinemine, kooli esindamine muusikalistel sündmustel, proovides osalemine.

I periood						
	Efektiivne arvutikasutus	Virgo Õitspuu	T E ja T 5. tund (14.35-15.45)	Kursusel arendatakse arvutiga efektiivse töötamise oskust: kiirklahvid, aknad, otseteed, läbimõeldud failihaldus. Arendatakse oskusi, mis võimaldavad võimalikult väikese ajakuluga vormindada dokumente. Tutvutakse lihtsamate tabelarvutuse võimalustega, andmete töötlemine ja visualiseerimine. Luuakse veebileht prototüüp. Tutvutakse 3D maailmaga, luuakse tuleviku korteri planeering, õpitakse Office 365 võimalusi rakendama enda tegevuste planeerimiseks ja koostööks.	Oskab efektiivselt vormindadokumentide ja kasutada algtasemel tabelarvutuse tarkvara. Oskab luua veebilehte või 3D objekti. Kasutab enda tegevuste planeerimiseks ja koostööks Office 365 võimalusi.	Mitteeristav hindamine. Kursus on arvestatud, kui õpilane on osalenud rühmatöös ja esitanud tähtjaks kõik ülesanded.
	Elu keemia	Merike Einma	P E ja T 5. tund (14.35-15.45)	Kursuse jooksul õpitakse mõistma eluslooduses kulgevate keemiliste protsesside seaduspärasusi. Suur rõhk on praktilistel töödel, mille käigus rakendatakse omandatud teadmisi ja tehakse järeldusi. Katsed on seotud igapäevaelus ette tulevate keemiliste nähtuste ja protsessidega. Lisaks lahendatakse erinevaid ülesandeid. Kursuse läbimine toetab edasisi õpingud meditsiini-, keskkonna- ja looduserialadel.	Kursuse läbimise järel oskab õpilane katseid planeerida, valida vajalikke vahendeid ja reaktiive ja neid ohutult kasutada. Õpilane omab ülevaadet erinevatele aineklassidele omastet reaktsioonidest, teab igapäevaelus ette tulevaid probleeme ja oskab neid lahendada.	Hindamine mitteeristav. Kursus loetakse arvestatuks kui õpilane on sooritanud vähemalt 80% kursusel tehtavatest praktikumidest ja esitanud korrektselt vormistatud katsete protokollidega ning lahendatud ülesannetega õpimapi.
	Matemaatiline programmeerimine	Laura Karu	P, S, T E ja T 5. tund (14.35-15.45)	Kursusel tegeletakse programmeerimiskeeletega Scratch ja Python. Õpitakse koostama programme toetudes matemaatilistele protsessidele, valemitel ja ülesannetele. Lahendatakse nii päriselulisi kui mängulisi probleeme kasutades programmeerimise võimalusi, mis võiks kursuse lõpetanud aidata mõtestada, kas programmeerimine on tema tulevikuteema või mitte.	Kursuse läbimisel õpilane programmeerib ja lahendab erinevaid probleeme keeltes Scratch ja Python. Õpilane teab argumentide tüüpe, teeb vahet argumentidil ja muutujal, loob muutujaid ja omistab neile väärtusi, loob kordus- ja tingimuslauseid ning funktsioone. Pythonis on suurem rõhk moodulil PyGame, milles käsitletakse objektide joonistamist ja nende animeerimist.	Hindamine on mitteeristav. Oluline on tundides osalemine ja jooksvalt tööülesannete täitmine. Kohal tuleb viibida 90% tundidest või mõjuvate põhjuste korral teha individuaalset tööd etteantud materjalide põhjal. Kursuse lõpetamise nõuded lepitakse kokku kursuse alguses. Kursus on arvestatud, kui õpilane on osalenud tundides ja lahendanud etteantud ülesanded.
	Tuleviku mina	Marika Raiski, juhtimis-coach, keskkastmejuht	P, S, T R 4.-5. tund NB! Mooduli tundide ajal!	Valikaine on suunatud enesejuhtimise tõusule, personaalsete oskuste arengule ning teadlikkuse kasvule. Programmis keskendume sellele, et mõista põhjalikumalt, kuidas inimestena toimimine ning saada seeläbi paremaks enesejuhtijaks ja oma elu eest vastutuse võtjaks. Läbi valikaine saavad kursusel osalejad palju uusi baasteadmisi ja oskuseid. Õpime tundma inimeste mõttemaailma; omandame suhtlemise ja kuulamise oskuseid, sõnumite teisteni viimise kunsti; vaatame, kuidas tekivad usaldus ja motivatsioon; kust pärinevad inimeste väärtused. Teisalt tulebki aru saada, et oleme sisenenud ajajärku, mis on ülikiiresti muutuv ja inimkonna vajadus kohaneda muutustega on suurem kui ei kunagi varem. Kogu selle taustal kummitab meie noori massiivne infotulv ning nutiseadmed, mis hajutavad tähelepanu ja varastavad fookuse. Miks noorte tähelepanu enam ei püsi ning, kuidas taas keskenduda ja sügavamalt mõelda? Eripäraks on see, et suur osa programmist keskendub aruteludele ja harjutustele. Kui temaatikaid ise lahti mõtestada, neid praktiliselt läbi teha ja koos teistega arutada, võimaldab see oluliselt lihtsamini omandada ja kinnistada uusi teadmisi.	Kursuse läbinud noortel on arusaam: kuidas inimestena toimimine ja millised on meie toimimise / mõttemaailma tagamaad; kuidas olla parem suhtleja; mis on varastatud fookus ja kas multitaskimine (rööprähklemine) tegelikult toimib. Mis on ja kust tuleb prokrastineerimine; millised on motivatsiooni liigid; Mis on usaldus? Kuidas see tekib? Kust tulenevad väärtused ja milliseid väärtuseid kanname; eksimine, õppimine, areng; kuidas anda tagasisidet ja märgata positiivset. Kokkuvõtlikult saab valikaine läbinud õpilane aru, millised on inimese toimimise printsiibid; ta saab teadmised iseenda tugevustest, motivatsioonist, usaldusest ja väärtustest. Läbi teadlikkuse kasvu on tal võimalus saada positiivsemaks mõtlejaks, paremaks suhtlejaks, kuulajaks ja tagasiside andjaks. Lisaks õpib õpilane, kuidas paremini keskenduda ja vastu seista prokrastineerimisele. Kõik uued teadmised võimaldavad valikaines osalejatel oma elu teadlikumalt juhtida ja oma tegevuste ja elu eest enam vastutust võtta.	Valikaine läbimine eeldab 80% ulatuses kohal käimist, sest teadmiste omandamise kõrval koosneb väga suure ulatuses arutelusid ning harjutuste läbi tegemist. Kriteeriumid: 80% ulatuses valikaine tundides osalemine ja kõikides harjutustes ja aruteludes kaasa löömine. Juhul, kui õpilane ei saa tervislikel, perekondlikel või muudel olulistel põhjustel 80% ulatuses valikaine tundides osaleda, asendavad osaluse kodutööd (kirjalike harjutuste tegemine + kirjaliku essee kirjutamine). Ka sel juhul on minimaalne füüsiline osalus tundides 60%.

	Tore ja toetav suhtlemine	Aili Avi, Heidi Antons	P, S, T E ja T 5. tund (14.35-15.45)	Õppida meeskonna loomise oskuseid. Õppida eduka suhtlemise praktikaid ja ka ennast paremini tundma. Kursus on mõnus viis leida kiirelt uusi sõpru koolis. Tegevused on aktiivsed ja elulised.	Teab ja tunneb meeskonna kujundamise võtteid. Oskab ise läbi viia 20-30 mängulist tegevust. On saanud avaliku esinemise praktikat. Oskab kasutada erinevaid kuulamise ja suhtlemise praktikaid.	Arvestuslik hindamine. Hinnatakse aktiivset osalemist tegevustes. Kui kursus läbitakse koos praktilise osaga (kooli sündmuse korraldamisel kaasaaitamine), on võimalus saada ka noorteühing TORE tunnistus.
	Liiklusteooria alused	Merike Laas	P, S E ja T 5. tund (14.35-15.45) Palun ära vali kursust, kui oled liiklusteooriat autokoolis juba õppinud!	Kursusel on kolm moodulit. Iga mooduli lõpus on kirjalik moodulitöö. Teemadena hõlmab: liiklusmärgid, teekattemärgised, sõiduki paiknemine, sõidu alustamine ja lõpetamine, ohutu sõidu alused, sõitmine rasketes tee- ja ilmastikuoludes, liikluskindlustus, mõõdasõit ja mõõdumine.		Mitteeristav hindamine, oluline on osalemine ja iseseisvate ülesannete tähtaegne täitmine.
	Kokanduse ABC - valmistumine iseseisvaks eluks	Peep Evardi	P, S E 14.35-16.55	Lühikursus sissejuhataks kokanduse põnevasse, aga keerulisse maailma. Eesmärk ei ole mitte ettevalmistada noorkokka, vaid teha läbi lihtsamad toidud hommikusöökidest kuni tavaliste maitsvate lõuna- ja õhtusöökideni.	Korraliku juhendamise kaasabil teeb iga õpilane ise need toidud läbi ja saab kaasa hea portsu põhiteadmisi kokandusest koos retseptidega, mida saab edukalt kasutada läbi elu – alates toredast tudengipölvest kuni tulevikus perele head paremat valmistades.	Osaledes kursusel pead olema valmis kõiki toite ise maitsma! Mitteristav hindamine. Arvestuse saamiseks tuleb osaleda 75% tundidest
	Igapäevane saksa keel	Ellen Rosimannus	P, S, T E ja T 5. tund (14.35-15.45)	Kursuse eelduseks on algteadmised saksa keelest. Kursusel täiendatakse teadmisi ja oskusi lisaks saksa keele kohustuslikel kursustel õpitule. Keskendatakse igapäevateemadele, mis valitakse koostöös õppijatega. Kuulatakse ja koostatakse igapäevadialooge, vesteldakse huvipakkuvatel teemadel, tutvutakse saksakeelsest keeleruumist pärit tarbetekstide, filmide ja muusikaga, kirjutatakse lühitekste. Põhirõhk on saksa keele kasutamisel igapäevastes suhtlusolukordades.	Kursuse lõpuks on õppija julgem saksa keele kasutamisel igapäevasihtuolukordades. Õppija oskab kasutada suhtlusväljendeid (näiteks tee küsimisel), suhelda tuttavatel teemadel, leida informatsiooni loetud ja kuulud igapäevatekstidest, kirjutada sõnumeid ja tekste, on lugenud ja kuulanud autentseid saksakeelseid tekste.	Hindamine on mitteeristav. Kohal tuleb viibida 90% tundidest, teha ära jooksvad ja arvestuslikud ülesanded. Kursuse lõpetamise konkreetsed nõuded lepatakse kokku kursuse alguses.
	Vene keele ja kultuuri eripära	Iren Šarapova	P, S, T E ja T 5. tund (14.35-15.45)	Kursuse eesmärgiks on vene keele õppimise toetus kultuuriga süvendatud tutvumise kaudu, suhtlemine ühist huvidega eakaaslastega ning ettevalmistus vene keele kui võõrkeele olümpiaadiks. Kursuse teema iga aasta muutub, aluseks on Teaduskooli poolt valitud teema. Töökeel on vene keel. Tööprotsess – juhendatav miniõpilasuuring.	Kursuse tulemusena õppija on võimeline: •esinema ettevalmistanut üldsõnaliselt endale tuttavatel teemal ja väljendama oma mõtteid võrdlemisi selgelt ja arusaadavalt; •koostama helindatud esitlust/arutlust/üksikasjalikku kirjeldust antud teemal pikkusega 8-10 minutit; •registreeruma väljastpoolt kooli Moodle'i kursusele ning kasutama sealseid materjale; •kasutama venekeelset infootsingut miniõpilasuuringu koostamiseks; •mõistma sündmustikku lihtsamates selge sūzeega tekstides ja leidma tekstist ülesande jaoks vajalikud andmed.	Mitteeristav protsessi hindamine. Antakse suulist tagasisidet; hinnatakse tunnis osalemist, hoiakut tundides ja tööde täitmist. Hindamisel kasutatakse ka enesehindamist ja vastastikut hindamist. Kursus on arvestatud kui õpilane on osalenud vene keele kui võõrkeele olümpiaadi eelvoorus. Eelvoor 1.-29. jaanuar 2025. a, lõppvoor 11. märts 2025. a

	Ettevalmistav kursus rahvusvahelise inglise keele eksami sooritamiseks	Liivi Aare, Kaidi Aabla	P tunniplaanis	Kursuse eesmärk on: •tutvustada C1 eksami ülesehitust; •valmistada ette suulise osa sooritamiseks: 4 erinevat ülesandetüüpi, kõnelemine paarides või kolmeses grupis; nõustumise ja mittenõustumise, oletamise, oma arvamuse väljendamine ja kinnitamine; •õppida kasutama formaalseid väljendeid ja sõnu; •anda juhised ametliku kirja, essee, ettepaneku, arvustuse ja aruande kirjutamiseks; •parandada lauseehitust ja harjutada keelestruktuure; •treenida kuulamist ja lugemist.	Kursuse läbinu: •oskab end tutvustada; •tunneb end kindlalt piltide kirjeldamises; •oskab kuulata kaasõpilast, viisakalt sekkuda vestlusesse väljendades oma nõustumist või mittenõustumist; •oskab reageerida kaasvestleja poolt esitatud küsimustele ja ise küsimusi esitada. •oskab kirjutada nõuetele vastava ametliku e-kirja; •teab lõikude ülesehitust; •oskab selgitada oma seisukohti eseeses; •eristab esseed ja aruannet; •teab, kuidas kirjutada ettepanekut ja arvustust; •tunneb end kindlalt erinevat tüüpi kuulamis- ja lugemisülesannete sooritamisel.	Kursuse jooksul hinnatakse arvestuslikke töid eristavalt (0-100%), kursuse lõpphinne on mitteeristav (AR/ MA).
I-II periood kolmapäeviti						
	Noorte jooga	Kristin Kuhlap	S, P K 1. tund	Kursus sobib kõigile, kes soovivad paremini iseend tunnetada ja tundma õppida, olgu selleks siis kehalise, emotsionaalse või vaimse tasakaalu loomine või otsimine. Kundalini jooga filosoofial ja õpetusel põhinevas tunnis teeme peamiselt joogaasendite lühiseeriaid, mis põimitud erinevate hingamistehnikate ja helidega. Omandame lihtsaid nippe emotsioonidega toimetulekuks. Regulaarne joogatamine annab tõhusa oskuse puhata ja lõdvestuda vajalikul hetkel ja paigas, lisaks maandada pingeid ning stressi. Keha muutub painduvamaks, meel rahulikumaks ja rõõmsamaks, mälu paremaks. Kui pea on puhunud ja selge, edeneb ka koolitööde tegemine kiiremini. Pikema aja jooksul hakkab tekkima arusaamine, kuidas olla rahulolevam ning kasulik endale ja teistele; kuidas seada eesmärke ning kuidas oma eesmärkideni jõuda. Areneb enesekindlus ja loovus, tekib oma seemise potentsiaali äratundmine. Mõnigi ülesanne, mis tundus raske või võimatu, muutub lihtsamaks.	Kursus sobib kõigile, kes soovivad paremini iseend tunnetada ja tundma õppida, olgu selleks siis kehalise, emotsionaalse või vaimse tasakaalu loomine või otsimine.	Mitteeristav hindamine. Kontakt tundides aktiivne osalemine ja iseseisvate tööde esitamine.

II periood						
	Saalihoki	Virgo Õitspuu	P, S, T E ja T 5. tund (14.35-15.45)	Kursusel saab saalihoki algtaseme oskused, et tulevikus saaks isesisvalt tegeleda liikuisharrastusega. Oskuste kinnistamiseks viiakse läbi saalihokiturniir.	Oskab mängida algtasemel saalihokit ja turniiril osalemise kogemuse.	Mitteristav hindamine. Arvestuse saamiseks tuleb osaleda 75% tundidest ja teha tähtjaks treeningpäevikusse sissekanded.
	Fotograafia	Sergei Zinovjev	P, S, T E ja T 5. tund (14.35-15.45)	Sissejuhatus fotograafiasse (mitte ajalugu). Fotokaamera ja selle ehitus, erinevad vahendid mis kasutatakse pildistamiseks. Telefoniga pildistamine. Fototeooria (ava, säriaeg ja ISO tundlikus). Erinevad valguse tüübib mis kasutatakse pildistamiseks + valgebollanss. Kompositsiooni põhireeglid ja enamkasutatud standardid. Ava põhimõtte (kuidas mõjutab pildistamist, selle omadused ja kasutamine praktikas). Säriaeg (kuidas mõjutab pildistamist, selle omadused ja kasutamine praktikas). ISO (kuidas mõjutab pildistamist, selle omadused ja kasutamine praktikas). Portree pildistamine (erinevad standardid, alused, praktiline külg, suhtlemine). Pildistamine erinevatel tingimustel (suvi+talv, päev+öö, ruumis+õues). Toodete pildistamine. Iga tund on praktiliste ülesannetega et teooria omandamine oleks lihtsam. Tunni alguses on lühidalt eelmise tunni kordamine.	Kursuse läbinu: oskab seadistada fotoaparaati vastavalt tingimustele; märkab end ümbritsevat keskkonda ning oskab seda kompositsiooni baasteadmisi kasutades pildile püüda; oskab kasutada kooli fotokaameraid.	Mitteeristav hindamine, oluline on aktiivne osalemine ja ülesannete tähtaegne sooritamine.
	Suured tunded	Riin Luks	P, S, T E ja T 5. tund (14.35-15.45)	Kursusel uuritakse emotsioone, mis tähelepanuta jättes võivad tänases kiire elutempoga maailmas probleeme tekitada nii koolis, eraelus kui karjäärimaailmas. Mõtestame näiteks, mis on ebakindlus, viha, läbipõlemine, perfektsionism, kahetsus jne. Õpime läbi erinevate teoste (filmid, tekstid), mille abil neid tundeid ära tunda, leevendada ja/või neist üle saada. Kursus aitab mõista, mis on nende tunnete eesmärk ja kuidas neid teistele edasi viivalt selgitada või neist tunnetes toetada.	Õpilane teab, miks ja millal emotsioonid tekivad, millised emotsioonid kuidas väljenduvad, kuidas emotsioone ära tunda ja vastavalt reageerida.	Mitteeristav hindamine. Hinnatakse tunnis osalemist.
	Conversational English	Christopher Barger	P, S, T E ja T 5. tund (14.35-15.45)	Class goals: 1. Practice and improve formal English language skills 2. Practice and improve conversation/communication skills 3. Learn about culture, history, geography of the United States 4. Gain increased awareness, and mutual respect of the people around us 5. Have fun. Kursus aitab kaasa, et end inglise keeles suheldes ja eksamil kindlamalt tunda.	Students will be able to compare cultural differences between Estonia and the USA. They will be able to freely talk about their interests and passions using conversational expressions.	Mitteeristav hindamine. Arvestuse eelduseks on tundides aktiivne osalemine.
	Anorgaaniline keemia	Merike Einma	P, S, T E ja T 5. tund (14.35-15.45)	Kursus süvendab keemias omandatud teadmisi. Suur osakaal on praktilistel töödel. Õppija omandab arusaama keemia põhimõistetest. Kursus taotleb keemiaalase ja loodusteadusliku maailmapildi avardamist.	Teab metallide ja nende ühendite omadusi, seostab neid rakendusvõimalustega praktikas. teab mitmetallide omadusi. Koostab reaktsioonivõrrandeid metallide ja mitmetallidega. Oskab lahendada erinevaid ülesandeid.	Kursus loetakse arvestatuks kui on esitatud vähemalt 80% korrektselt vormistatud praktiliste tööde protokollidest ja ülesannete lahendustest koosnev õpimapp.
	Järvamaa ettevõtlus	SA Järvamaa	P, S, T R 4.-5. tund (13.15-15.45) NB Mooduli ajal!	Kursuse käigus saab osaleja üldised teadmised ettevõtlusest, tutvub startup kultuuri ja meeskonnatöö üldpõhimõtetega. Saab tuttavaks Järvamaa erinevate ettevõtlusvaldkondadega ja tuntumate ettevõtete (nt Fibenol OÜ, Paide Vesi AS, Tikupoiss OÜ, Neular OÜ...). Saab ettevõtlusmängus "Ärilahing" kogeda erinevaid rolle ja omandada oskusi ideede genereerimisest kuni teostuseni.	Osaleja on saanud üldteadmised ettevõtlusest. Kursus aitab noorel mõista, mis on talle sobilik viis ettevõtluseks ja ettekujutuse, millises rollis ta ennast ettevõtluses näeks. Teab ja tunneb Järvamaa ettevõtlusmaastikku ja ettevõtluse väljakutseid. Osaleb ettevõtlusmängus „Ärilahing“ ja saab oskused ise seda läbi viia.	Kursuse läbimiseks on vajalik osaleda meeskonnatöös ja täita antud kodutööd. Arvestatud, kui 60% ülesannetest täidetud

Lisakursus matemaatikas (laia matemaatika riigieksamiks valmistumine)	Monika Kirss, Eha Vaard	P E või T, kokkuleppel õpetajaga läbi II ja III perioodi	Kursuse käigus kordame kõiki õpitud teemasid kahest vaatenurgast lähtuvalt: esmalt kordame üle kõik osaoskused ning seejärel rakendame neid kombineeritud ülesannetes. Kombineeritud ülesanded jagunevad omakorda kaheks: ühe valdkonna põhised ning mitmeid erinevaid valdkondi seovad ülesanded. Kursuse teises pooles lahendame valdavalt kompleksülesandeid, mille peamiseks eesmärgiks on kogu gümnaasiumi matemaatikast terviklikuma pildi loomine ja arendada võimet efektiivsemalt leida ja rakendada erinevaid teadmisi ülesannete lahendamisel.	Kursus - annab tagasisidet erinevate kooliastmes õpitud teemade omandatusest; - võimaldab oma teadmisi parendada või juurde õppida; - näitab erinevate teemade omavahelist seotust ning võimaldab õpitud infot mitmetes situatsioonides rakendada; - võimaldab luua tervikpildi kogu koolimatemaatikast, õppekava oodatavatest õpitulemustest; - annab ülevaate õpilase teadmistest/oskustest/võimetest kogu gümnaasiumi jooksul õpitust.	Mitteeristav hindamine. Kursus loetakse sooritatuks kui õpilane on positiivselt (20+ punkti) sooritanud proovieksami II osa. Lahendanud iseseisvad ülesanded vastavast kogust, teinud ühe ülesande lahendamisest video või esitluse, koostanud ühe kompleksülesande koos selgitava lahenduskäiguga ning osalenud tagasiside vestlusel.
Lisakursus inglise keele eksamiks valmistumisel	Liivi Aare, Triin Karell	P E või T, kokkuleppel õpetajaga läbi II ja III perioodi	<ul style="list-style-type: none"> •tutvustada B1/B2 eksami ülesehitust; •valmistada õpilased ette suulise osa sooritamiseks: 2 erinevat ülesandetüüpi (piltide kirjeldamine ja monoloog), küsimustele vastamine; oletamise ning oma arvamuse väljendamine ja kinnitamine, kaudsete küsimuste esitamine; •õppida kasutama formaalseid väljendeid ja sõnu; •anda juhised ametliku kirja, essee ja aruande kirjutamiseks; •parandada lauseehitust ja harjutada keelestruktuure; •treenida kuulamist ja lugemist. 	Kursuse läbinu: •oskab end tutvustada; •tunneb end kindlalt piltide kirjeldamises: võrdlemises, erinevuste ja sarnasuste väljatoomises; •saab aru intervjuerija juhistest; •oskab reageerida ja vastata intervjuerija poolt esitatud küsimustele; •oskab kirjutada nõuetele vastava ametliku e-kirja; •teab lõikude ülesehitust; •oskab selgitada oma seisukohti essees; •eristab esseed ja aruannet; •tunneb end kindlalt erinevat tüüpi kuulamis-, keelestruktuure ja lugemisülesannete sooritamisel.	Mitteeristav hindamine, vajalik tööde positiivne sooritamine ja tundides osalemine.
Horisondi filmipraktikum		P, S, T R 4.-5. tund (13.15-15.45) NB Mooduli ajal!	Filmipraktikumi eesmärk on tekitada huvi filmimaagia vastu ja anda õpilasele teadmised filmiloomise protsessist. Koos oma ala spetsialistidega toimuvad viis erinevat kohtumist, kus õpitakse praktiliselt stenaariumi looma, heli salvestama, filmimise kunsti ja montaaži ning eriefekte lisama. Praktikumis on suur osa ka iseseisval töö, mille jooksul valmivad individuaalsed või grupiga tehtud filmid. Valikkursusele on oodata õpilasi ka väljaspool Paide Gümnaasiumi.	Kursusel õpitu annab teadmised filmiloomest ning võimaluse kõik teadmised ka praktiliselt läbi teha ning luua film. Peale tehniliste oskuste annab see ka võimaluse arendada enda loomingulist poolt ja võimalusel katsetada näitlemist, kostüümide tegemist ja palju muud. Lisaks arendab kursus ajaplaneerimist, sest suur osa on ka iseseisval töö. Kursus annab baasoskused või võimaluse enda oskuseid edasi arendada, oodatud on algajad aga ka edasijõudnud.	Mitteeristav hindamine. Kursus arvestatakse, kui õpilane osaleb kõikidel kohtumistel ja esitab iseseisvad tööd. Lisaks esitatud on film filmifestivalile Horisont.
Kokanduse ABC - valmistumine iseseisvaks eluks	Peep Evardi	P, S, T E 14.35-16.55	Lühikursus sissejuhataks kokanduse põnevasse, aga keerulisse maailma. Eesmärk ei ole mitte ettevalmistada noorkokka, vaid teha läbi lihtsamad toidud hommikusöökidest kuni tavaliste maitsvate lõuna- ja õhtusöökideni.	Juhendamise abil valmistab iga õpilane ise toidud ja saab kaasa hea portsu põhiteadmisi kokandusest koos retseptidega, mida saab edukalt kasutada läbi elu – alates toredast tudengipõlvest kuni tulevikus perele head paremat valmistades.	Mitteeristav hindamine, oluline on tundides aktiivne osalemine.

III periood						
	Lisakursus matemaatikas (laia matemaatika riigieksamiks valmistumine)	Monika Kirss, Eha Vaard	P E või T, kokkuleppel õpetajaga läbi II ja III perioodi	Kursuse käigus kordame kõiki õpitud teemasid kahest vaatenurgast lähtuvalt: esmalt kordame üle kõik osaoskused ning seejärel rakendame neid kombineeritud ülesannetes. Kombineeritud ülesanded jagunevad omakorda kaheks: ühe valdkonna põhised ning mitmeid erinevaid valdkondi seovad ülesanded. Kursuse teises pooles lahendame valdavalt kompleksülesandeid, mille peamiseks eesmärgiks on kogu gümnaasiumi matemaatikast terviklikuma pildi loomine ja arendada võimet efektiivsemalt leida ja rakendada erinevaid teadmisi ülesannete lahendamisel.	Kursus - annab tagasisidet erinevate kooliastmes õpitud teemade omandatusest; - võimaldab oma teadmisi parendada või juurde õppida; - näitab erinevate teemade omavahelist seotust ning võimaldab õpitut infot mitmetes situatsioonides rakendada; - võimaldab luua tervikpildi kogu koolimatemaatikast, õppekava oodatavatest õpitulemustest; - annab ülevaate õpilase teadmistest/oskustest/võimetest kogu gümnaasiumi jooksul õpitust.	Mitteeristav hindamine. Kursus loetakse sooritatuks kui õpilane on positiivselt (20+ punkti) sooritanud proovieksami II osa. Lahendanud iseseisvad ülesanded vastavast kogust, teinud ühe ülesande lahendamisel video või esitluse, koostanud ühe kompleksülesande koos selgitava lahenduskäiguga ning osalenud tagasiside vestlusel.
	Lisakursus inglise keele eksamiks valmistumisel	Liivi Aare, Triin Karell	P E või T, kokkuleppel õpetajaga läbi II ja III perioodi	Kursuse eesmärk on: •tutvustada B1/B2 eksami ülesehitust; •valmistada õpilased ette suulise osa sooritamiseks: 2 erinevat ülesandetüüpi (piltide kirjeldamine ja monoloog), küsimustele vastamine; oletamise ning oma arvamuse väljendamine ja kinnitamine, kaudsete küsimuste esitamine; •õppida kasutama formaalseid väljendeid ja sõnu; •anda juhised ametliku kirja, essee ja aruande kirjutamiseks; •parandada lauseehitust ja harjutada keelestruktuure; •treenida kuulamist ja lugemist.	Kursuse läbinu: •oskab end tutvustada; •tunneb end kindlalt piltide kirjeldamises: võrdlemises, erinevuste ja sarnasuste väljatoomises; •saab aru intervjuueerija juhistest; •oskab reageerida ja vastata intervjuueerija poolt esitatud küsimustele; •oskab kirjutada nõuetele vastava ametliku e-kirja; •teab lõikude ülesehitust; •oskab selgitada oma seisukohti essees; •eristab esseed ja aruannet; •tunneb end kindlalt erinevat tüüpi kuulamis-, keelestruktuure ja lugemisülesannete sooritamisel.	Mitteeristav hindamine, vajalik tööde positiivne sooritamine ja tundides osalemine.
	Mõistlik ja tulemuslik treening	Virgo Õitspuu	P, S, T E ja T 5. tund (14.35-15.45)	Kursuse peamiseks eesmärgiks on teadvustada treeningu olulisust ja mõju organismile. Kursus on mõeldud neile, kes soovivad rohkem teada saada treeningu mõjust meie organismile. Õpime läbi praktika ja teooria mõistlikku ja tulemuslikku treenimist. Saad proovida mitmekesist ja kõiki kehalisi võimeid arendavat treeningut . Saad teada: Mis on vajalik tulemuslikuks treenimiseks? Miks on kasulik treenimist planeerida? Kui kiiresti treening mõjub? Miks targasti treenimine on organismile ja vaimsele tervisele kasulik? Kursuse läbinutel on paremad teadmised treenimise olemusest ja põhitõdedest.	Saab vajalikud teadmised tulemuslikuks treeniseks. Osakab algtasemel planeerida enda liikumisalast tegevust. Teab ja väldib treeningu võimalike ohte füüsilisele ja vaimsele tervisele. Oskab leida võimalusi pikajaliseks treenimiseks, mis arendab tema kehalisi võimeid ja mõjub positiivelt vaimsele tervisele.	Mitteristav hindamine. Arvestuse saamiseks tuleb osaleda 75% tundidest ja teha tähtjaks treeningpäevikusse sissekanded.

Mis universumis tegelikult toimub?	Elisabeth Bauer	P, S, T E ja T 5. tund (14.35-15.45)	Valikkursus on üles ehitatud õpilasele jõukohaste kosmoloogia probleemide lahendamisele. Õpilast juhendatakse tegema konkreetse probleemiga seonduvaid põhjendatud ja kompetentseid otsuseid, arvestades probleemi loodusteaduslikke, tehnoloogilisi, majanduslikke, sotsiaalseid ja eetilisi dimensioone. Seejuures hoitakse tasakaalus varasemates, eelkõige füüsika, ent ka teiste loodusainete kohustuslikes kursustes omandatud teadmiste rakendamine uutes kontekstides ning uute teadmiste ja oskuste omandamine lähtuvalt vaadeldavate kontseptsioonide füüsilisest sisust.	Valikkursuse lõpus õpilane: oskab etteantud tekstidest leida kosmoloogia probleeme; analüüsib näidisprobleeme ja teeb põhjendatud otsuseid neid lahendades; kirjeldab mingi probleemi parajasti kasutatavat lahendust ning analüüsib selle eeliseid ja puudusi; nimetab kosmosetehnoloogia probleemi lahendusega kaasnevat keskkonna- ja/või personaalriski ning selle minimeerimise võimalusi; mõistab kosmoloogia heuristilist tähtsust inimkonnale ning nende suhestatust kooli loodusteaduslike õppeainetega; on seesiselt motiveeritud täiendama oma maailmapilti kogu elu vältel.	Mitteeristav hindamine. Arvestuse saamiseks tuleb osaleda 75% tundidest ja kursuse jooksul antud ülesannete tegemine.
Suhtlusalabor	Heidi Antons	P, S, T E ja T 5. tund (14.35-15.45)	Kõige tähtsam suhe läbi elu on kõigil iseendaga, selle suhte kvaliteedist sõltub ka teiste suhete kvaliteet. Hea suhe algab aktsepteerimisest ja mõistmisest. Iseenda ja oma käitumise tundmine on võtmeks oma suhete ja elu juhtimisele. Kursuse tulemusena oskavad osalejad individuaalsetest erinevustest lähtuvalt analüüsida iseennast ja oma käitumist suhtlejana ning kasutada efektiivse suhtlemise võtteid erinevates suhtlemisolukordades. Kursusel vahelduvad miniloengud aktiivsete ja praktiliste tegevustega, kus saab mugavustsoonist välja minna ja ennast suhtlejana proovile panna nii klassiruumis kui ka väljaspool koolimaja.	1. analüüsib enda iseloomu, isiksuseomadusi, temperamentitüüpi, enda tugevusi ja arengukohti suhtlejana 2. teab ja analüüsib enda enesehinnangut mõjutavaid tegureid; 3. mõistab enda ja teiste käitumise võimalikke põhjuseid; 4. teab emotsioonide tekkimise põhjuseid, juhib teadlikult emotsioone erinevate eneseregulatsioonivõtete; 5. teab efektiivse ja kehtestava suhtlemise põhimõtteid ja takistusi. 6. arendab enda suhtlemisoskusi.	Rakendatakse arvestuslikku skaalat (Arvestatud/mittearvestatud). Kui õpilane puudub, on õpetajal õigus anda talle täiendav töö tunnis käsitletud teemal.
Rahatarkus	Jaana Sõrd, Carmen Soomer	P, S, T R 4.-5. tund (13.15-15.45) NB! Toimub mooduli ajal!	Kursuse eesmärk on anda ülevaade finantsmaailma baasteadmistest (finantseerimine, investeerimine jms) Finantskelmused, võlanõustamine – finantsmaailma pahupoole teadvustamine, kuidas vältida "võlaorjust" jms Enesejuhtimine ja võimalused (sh suhtlemine jms) – kuidas neid võtteid kasutada rahanduse maailmas ja ettevõtlikkuses.	Kursuse läbinu: Orienteerub rahamaailma mõistetes, oskab erinevaid tooteid/ teenuseid omavahel eristada, saab aru nende sisust. Oskab seostada finantsmaailma teoreetilisi teadmisi igapäevaeluga. Õpib läbi eeltoodu tundma iseennast (sh mina kui erasik finantsmaailmas ja mina kui ettevõtluses osaleja finantsmaailma).	Mitteeristav hindamine, oluline on tundides aktiivne osalemine.
Rahvusvaheline projektijuhtimine	Margit Udam	S, T E ja T 5. tund (14.35-15.45)	Anda teadmisi projekti tsüklist ning tutvustada olulisimaid põhimõtteid, kuidas kirjutada projekti. Anda teadmisi programmide rahastusvormidest ja taotlusvõimalustest ja luua eeldused neid reaalses elus kasutada.	Tunneb: *mitteformaalse õppimise põhimõtteid ja meetodeid; *projektijuhtimise põhitõdesid ning oskab neid igapäevaelus rakendada; *rahastusvorme ja võimalusi ning oskab neid võimalusi kasutada; *teab rahvusvahelise projekti eripärasid; *omab valmisolekut kohaliku ja rahvusvahelist projekti ellu viia.	Mitteeristav hindamine. Hinnatakse tunnis aktiivset osalemist (vähemalt 90% kontakt-tunnid). Osalemine väljasõidul Noorteagentuuri.

	Religioon ja inimene	Andres Tšumakov	P, S, T E ja T 5. tund (14.35-15.45)	Kursusel 1) käsitletakse erinevaid religioone ja usulisi liikumisi; 2) õpitakse tundma religiooni väljendumist kultuuris ning inimese ja ühiskonna elus; 3) arutletakse eksistentsiaalsete küsimuste üle.	Gümnaasiumi usundiõpetusega taotletakse, et õpilane: 1) oskab suhelda lugupidavalt erinevate maailmavaadete esindajatega ning arutleda maailmavaatelistel küsimustel üle; tunneb enda ja teiste käitumises ära eelarvamusliku suhtumise ning oskab sellele vastu seista nii enda kui ka kaaslaste õiguste rikkumisel; 2) toob näiteid usuvabaduse põhimõtete toimimise, piiride ja nende rikkumise kohta ühiskonnas ning religiooni ja poliitika seoste kohta; 3) iseloomustab ajaloolisi tegureid religioonide levikul Eestis; teab Eestis levinud usulisi liikumisi, nimetab nende õpetuse seisukohti ja igapäevast avaldumist; 4) arutleb erinevate maailmavaadete mõju üle inimese ja ühiskonna tasandil nii positiivsetes kui ka probleemsetes ilmingutes; tunneb religiooni uurimise lihtsamaid teaduslikke meetodeid; 5) on teadlik oma peamistest väärtushoiakutest ning analüüsib väärtuste rolli enda ja teiste inimeste toimimises; sõnastab oma maailmavaate põhilisi jooni; analüüsib enda maailmavaatelisti tõekspidamisi käsitletud religioonide valguses.	Mitteeristav hindamine.
	Disainmõtlemine	Aili Avi	S, T E ja T 5. tund (14.35-15.45)	Saab ülevaate õpilasfirma loomise protsessidest. Disainitakse meeskonnaga teostatav idee, õpitakse idee turundamist ja saadakse avaliku esinemise kogemusi ideekavandit esitledes (grupiga kursusel osalejatele, komisjonile).	Saab ülevaate firma loomise etappidest, oskab paremini planeerida aega meeskonnaga koos toimetamiseks, õpib vastutama oma valdkonna eest. Saab aru ettevõtja ja palgatöötaja elustiili vahest.	Arvestuslik hindamine. Hinnatakse aktiivset osalemist tegevustes. Meeskonna idee esitlemine komisjonile ning sellele eelnevate protsesside järkjärguline läbimine.